

20 Μαΐου 2015

Συμπεράσματα Β΄ Συνάντησης Ελλήνων Σλαβολόγων (17 Μαΐου 2015)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Β΄ Συνάντηση Ελλήνων Σλαβολόγων 17 Μαΐου 2015

Συμπεράσματα

Κατά κοινή ομολογία η Συνάντηση Ελλήνων Σλαβολόγων ολοκλήρωσε με επιτυχία τις εργασίες της. Οι ανακοινώσεις των συμμετεχόντων ανέδειξαν το υψηλό επίπεδο της ελληνικής σλαβολογικής έρευνας και κατέδειξαν ότι η νεότερη γενιά των επιστημόνων συνεχίζει επάξια την παράδοση που δημιούργησαν οι πρώτοι Έλληνες σλαβολόγοι επιστήμονες, οι οποίοι με το μέχρι σήμερα έργο τους κατάφεραν να κερδίσουν μια ιδιαίτερη θέση σε διεθνές επίπεδο.

Πιο αναλυτικά οι πρωινές συνεδρίες της Συνάντησης αφορούσαν στη μεσαιωνική ιστορία και γραμματεία του σλαβικού κόσμου. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκε η εικόνα των Σέρβων όπως αποτυπώνεται στις βυζαντινές πηγές της περιόδου του Μανουήλ Α΄ Κομνηνού και η οποία επηρεάζεται από τη στερεοτυπική εικόνα του άλλου που είχε διαμορφωθεί στη μεσαιωνική ελληνική γραμματεία. Παρουσιάστηκαν επίσης οι δυσκολίες της μετάφρασης των υμνολογικών κειμένων και η πορεία της μεταφραστικής προσπάθειας στην παλαιοσλαβική γλώσσα κατά την πρώιμη περίοδο. Ακολούθησε η παρουσίαση της σερβικής μετάφρασης των κατηχητικών λόγων του Θεοδώρου Στουδίτη από τον κώδικα της Εθνικής Βιβλιοθήκης του Βελιγραδίου του 13^{ου} αιώνα, η οποία είναι ιδιαίτερως ακριβής προς το ελληνικό πρωτότυπο. Επίσης παρουσιάστηκαν οι εκλεκτικές σχέσεις του βοσνιακού Ισλάμ με την αίρεση του βογομιλισμού και προχώρησε σε μια αξιολόγηση παλαιότερων ερευνητικών προσεγγίσεων του θέματος.

Ακολούθησε η παρουσίαση του θεσμού της πατρωνείας στη Μητρόπολη Κιέβου και οι αποφάσεις της Συνόδου της Βίλνας, οι οποίες σφράγισαν την ιστορική της διαδρομή. Στη συνέχεια παρουσιάστηκε η ρουμανική διασκευή του Μαρτυρολογίου του αγίου Ιωάννου του Τραπεζουντίου από το 1643, η οποία αναδεικνύει τους εκκλησιαστικούς και πολιτιστικούς δεσμούς του σλαβικού με τον ρουμανικό κόσμο. Η δπλωματία του Βατικανού στη Σερβία, τη Βοσνία και την Ερζεγοβίνη και το Μαυροβούνιο το β΄ μισό του 17ου αιώνα απασχόλησε επίσης τις εργασίες της Συνάντησης όπως και η παρουσίαση της ιστορία του εξισλαμισμού των βουλγαρικών πληθυσμών της Δυτικής Ροδόπης όπως αυτή καταγράφεται στο βραχύ χρονικό του ιερέα Methodij Draginov.

Οι απογευματινές συνεδρίες ήταν αφιερωμένες στη νεότερη και σύγχρονη ιστορία του σλαβικού κόσμου, καθώς και στην καλλιτεχνική του δημιουργία. Ξεκίνησαν με την παρουσίαση της θεωρίας της αρχαιότητας του βουλγαρικού έθνους που υποστήριξε ο Γκεόργκι Ρακόβσκι, η οποία ερμηνεύεται μέσα από την προοπτική του 19^{ου} αιώνα που προσδιορίζεται από την εθνική αφύπνιση του βουλγαρικού λαού και τη διεκδίκηση της εθνικής του χειραφέτησης. Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν ενδιαφέρουσες και εν πολλοίς άγνωστες όψεις της σερβικής εθνικής δράσης μεταξύ των σλαβόφωνων πληθυσμών της Μακεδονίας στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα. Στο ίδιο ιστορικό πλαίσιο εντάσσεται και η παρουσίαση του καλλιτεχνικού έργου του Αλφόνσου Μούχα, στο οποίο ανιχνεύονται οι επιδράσεις των ιδεολογικών ρευμάτων του 19^{ου} αιώνα που το καθιστούν ιδιαίτερα σημαντικό για τη διαμόρφωση της κοινής σλαβικής ταυτότητας. Ακολούθως παρουσιάστηκε η δράση της Εξαρχίας στην ευρύτερη περιοχή της Δράμας και υπογραμμίστηκε με συγκεκριμένα στοιχεία η κρισιμότητά της για τις ιστορικές εξελίξεις στην

ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

Ακολούθως παρουσιάστηκε μια ερευνητική πρόταση, η οποία αποσκοπεί στην ανάδειξη των πληροφοριών που προκύπτουν από τις μεσαιωνικές ελληνικές αγιολογικές πηγές για τους Σλάβους. Περιγράφηκαν ακόμα οι προκλήσεις και οι δυσκολίες της μετάφρασης του Γ΄ τόμου της Δογματικής του οσίου Ιουστίνου Πόποβιτς από τα σερβικά στην ελληνική, η οποία επιχειρείται για πρώτη φορά και η οποία φέρει τον μεταφραστή με ένα πλήθος θεολογικών και γλωσσικών προβλημάτων. Αναδείχθηκαν επίσης οι θρησκευτικές διαστάσεις του έργου των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου, καθώς και η ιστορία, η εξέλιξη και το μέλλον των κυριλλομεθοδιανών σπουδών στη Θεσσαλονίκη.

Οι απογευματινές εργασίες ολοκληρώθηκαν με την παρουσίαση πτυχών της καλλιτεχνικής δημιουργίας του σλαβικού κόσμου και τις καλλιτεχνικές σχέσεις του με τον ελληνισμό. Πιο συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν τα κτητορικά πορτρέτα και οι κυριλλικές επιγραφές στο καθολικό της Μονής Ζωγράφου του Αγίου Όρους, καθώς και οι απεικονίσεις του αγίου Ιωάννη Βλαδίμηρου σε ναούς της Καστοριάς.

Με τη λήξη των εργασιών της Β΄ Συνάντησης Ελλήνων Σλαβολόγων οι συμμετέχοντες επισήμαναν την ανάγκη να συνεχιστούν τέτοιους είδους συναντήσεις και να διευρυνθεί ακόμα περισσότερο η συμμετοχή έτσι ώστε να παρουσιάζονται σε τακτά διαστήματα τα πορίσματα της ελληνικής σλαβολογικής έρευνας και να προβάλλονται τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς.

Οι ανακοινώσεις θα αναρτηθούν μέσα στο επόμενο διάστημα στον Β΄ τόμο της ψηφιακής επετηρίδας της Ένωσης Ελλήνων Σλαβολόγων *Fragmenta Hellenoslavica* (στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://ejournals.lib.auth.gr/fragmenta>), ο οποίος θα είναι αφιερωμένος στη μνήμη του Αντιπροέδρου του Δ.Σ. της Ένωσης Ομ. Καθηγητή του Α.Π.Θ. Χαράλαμπου Παπαστάθη.

